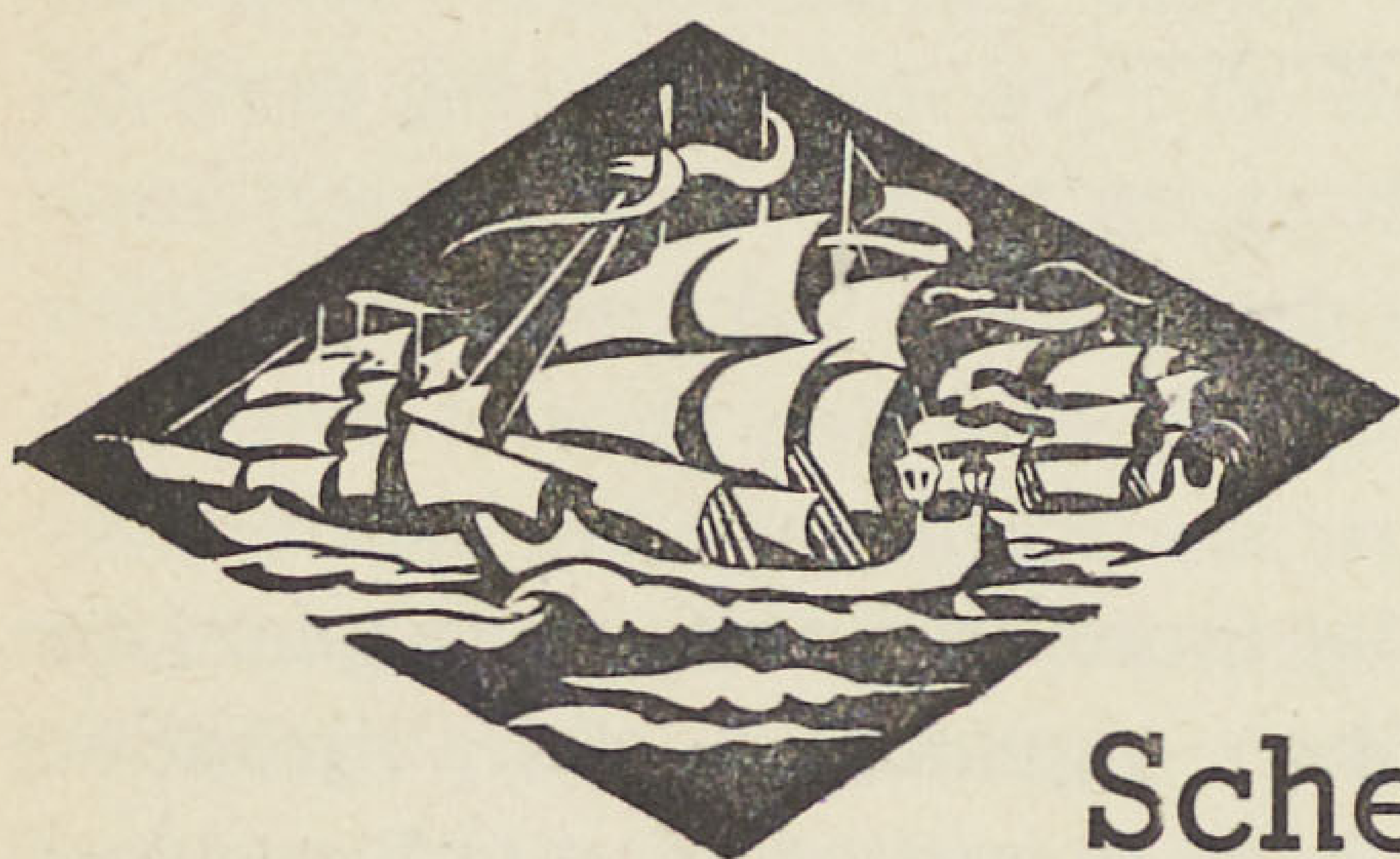
4e JAARGANG No. 9 15 LENTEMAAND 1940

ONTWAKEND VOLK

MAANDBLAD VOOR DE VORMING
VAN DEN NEDERLANDSCHEN GEEST

OPSTELRAAD: MALIEBAAN 35, UTRECHT
UITGAVE: NENASU — POSTBUS 2 — LEIDEN
INSCHRIJFGELD: f 1.50 PER JAAR (f 0.75 PER HALF JAAR)
POSTREKENING 207915 (TEN NAME VAN „VOLK EN VADERLAND")

Schepen op de kust

De ruimte staat in klare lijn geteekend
waar zon het àl omvat — een waar verhaal,
dat niet voor menschen is en 't hart haast brekend,
toch weer verzoent om zijn oprechte taal.

Hoe wreed is deze ruimte: 't mes der lijnen
snijdt tweemaal langs de zee, eenmaal langs land:
de distel wringt zich om natuur te schijnen,
de meeuw jaagt visch, een boot drijft onbemand.

Ontembaar zijn de golven — toomeloozer
de harde korr'len zand, door wind verjaagd —
het hout en 't wier toont in de zon nog voozer
— toch staat de ruimte vast, door niets belaagd.

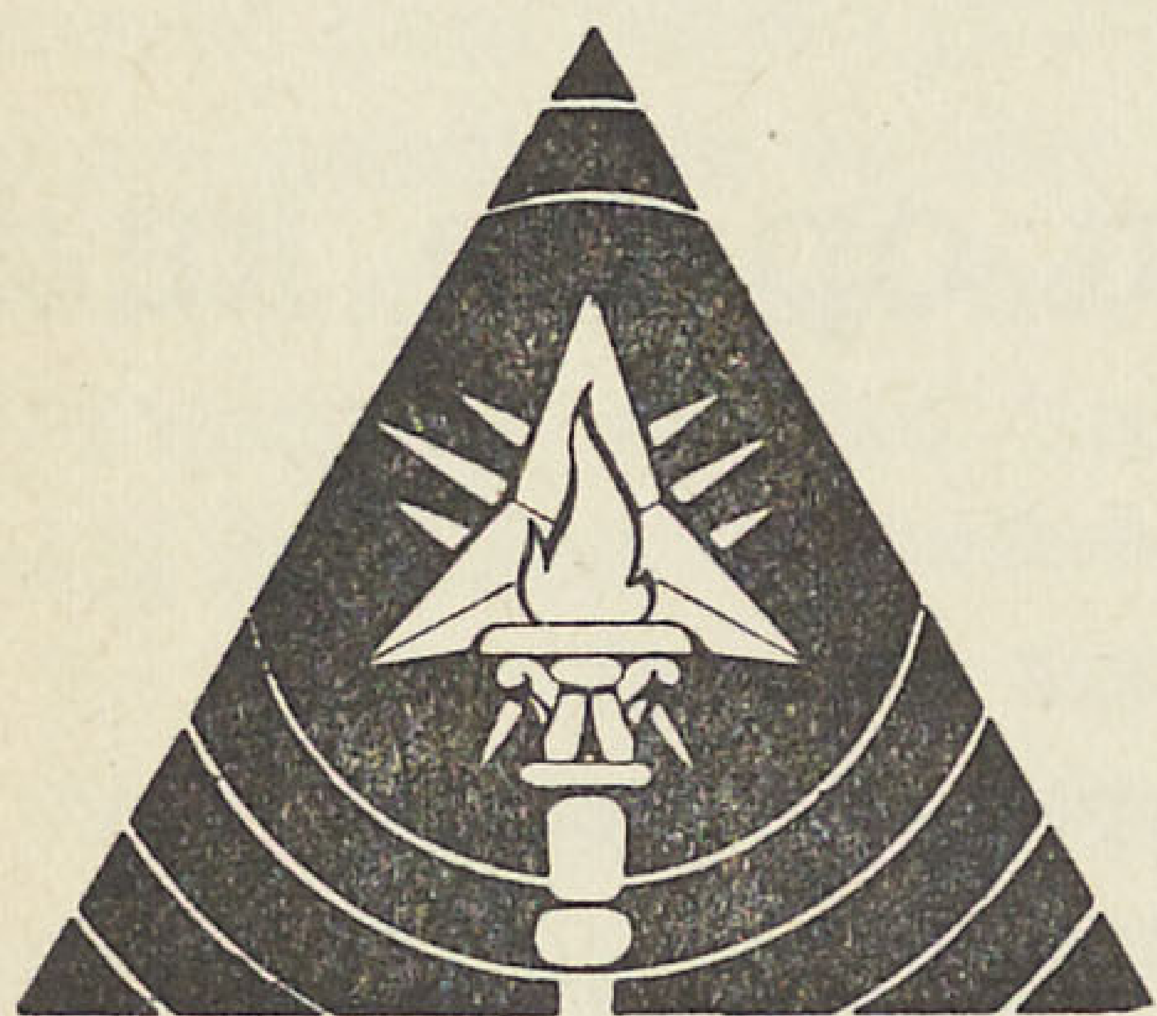
Vermetel maar vergeefs! — is dàt de winst
die nablijft in de ziel voor wie 't vermoeiend
lichtspel van lucht en land en niet het minst
van water aanziet, onvergank'lijk vloeiend?

Is 't Gods geheim dat alles vruchtloos is
en eenzaam aan zichzelf gelijk — een stormen
uit diepen oer-wil: groei en weer gemis,
verdrongen door weer and're wordingsvormen?

Vraag niet! God wil dat wij vergeten zullen
en hoe vergeefs 't ook zij, vermetel staan:
dat wij vandaag de ruimte gansch vervullen,
al spoelt ons weerloos lichaam morgen aan.

GEORGE KETTMANN Jr.

Propaganda

Het loont de moeite na te gaan, aan welke algemeene en bijzondere eischen propaganda moet voldoen om doeltreffend, dus vruchtdragend te zijn. Mijn bedoeling is den lezers eenig begrip bij te brengen — voor zoover dit al niet reeds aanwezig is —voor het vele en velerlei, dat bij het voeren van propaganda te pas komt. Mocht daarbij blijken, dat ook onze propaganda-leiders in een enkel opzicht wellicht iets aan het geschrevene hebben en er hun voordeel mee kunnen doen, dan zal mij dat niet anders dan dankbaar stemmen.

Ik wil het hier hebben over de geschreven propaganda (hoofdzakelijk in den vorm van vlugschriften) en over het gesproken woord. We moeten beginnen met de propaganda te splitsen in drie, duidelijk van elkaar te scheiden, deelen, n.l. a. de algemeene, voor het geheele land bestemde, propaganda, b. de gewestelijke of plaatselijke over bepaalde, actueele onderwerpen, een streek of plaats betreffende en c. de persoonlijke, dus meestal mondelinge, propaganda in eigen kring of omgeving. Ik zal deze drie deelen achtereenvolgens bespreken, waartoe ik dan met de onder a. genoemde „algemeene" begin.

Bij het voeren van de algemeene, de landelijke propaganda moet men steeds rekening houden met eenige eigenaardige en bekende toestanden en Nederlandsche eigenschappen. Zoo moet men in het oog houden, dat 1o. het overgroote deel der bevolking helaas slechts een beperkt vermogen bezit om de zaken (zelfs heel eenvoudige) te begrijpen; 2o. het meerendeel der menschheid een zeer slecht geheugen heeft; 3o. de meeste volksgenooten zoo lang en grondig door hun partijbladen zijn bewerkt, dat zij die alleen gelooven, m.a.w. dat het zeer lang duurt, aleer hun overtuiging wordt geschokt; 4o. zeer velen erg gemakzuchtig zijn; 5o. wederom velen conservatief zijn en daardoor wantrouwend staan tegenover al wat nieuw is; 6o. veel gif en leugen over de Beweging is uitgestrooid, waardoor (om het zeer zacht uit te drukken) een groote mate van vooringenomenheid moet worden overwonnen; 7o. onze volksgenooten van de politieke partijen al zoo lang en zoo veel leuzen hebben gehoord, die nooit werkelijkheid zijn geworden, dat zij nu beginnen met eenvoudig niet te gelooven, wat wij hun vertellen en 8o. er steeds actieve tegenstanders zijn, die er op loeren of zij ook zwakke plekken kunnen ontdekken in wat wij propageeren.

Bij het opzetten en doorvoeren van een algemeene propaganda mag men de hiervoor genoemde punten (die niet op volledigheid aanspraak maken) geen oogenblik uit het oog verliezen. Om werkelijk kans te hebben op het bereiken van goede resultaten moet men dus zeer doelbewust te werk gaan (het doel, dat voor oogen staat, laat ik onbesproken, omdat dit ons allen welbekend is!) en zijn propaganda-onderwerpen met de uiterste zorgvuldigheid uitkiezen.

Men vergete geen oogenblik, dat de tegenstanders met Argusoogen alles lezen wat wij schrijven om daarin de zwakke plekken te ontdekken. Die zwake plekken mogen er dus eenvoudigweg niet zijn!

De onderwerpen, waarvoor de propaganda wordt gevoerd, moeten zóó worden genomen, dat zij voor den geheelen duur van den strijd op het programma kunnen blijven. Met andere woorden: men moet die zaken en punten nemen, waarvan de zekerheid bestaat, dat de tegenstanders (juist omdat zij partijpolitici zijn) ze niet kunnen overnemen met de bedoeling ons den wind uit de zeilen te blazen. Zulke punten zouden bijvoorbeeld

waarschijnlijk kunnen zijn: het rampzalige van de partijen-verdeeldheid voor land en volk, de partij-benoemingen, de ondeskundigheid, het politieke katholicisme, de regentenkliek, de cumulatie, de invloed van het grootkapitaal, de werkloosheid, enz. Zooals ik reeds opmerkte, mag de keuze eerst na rijp beraad worden bepaald, doch staat die keus eenmaal vast, dan moet men ook op die dingen blijven hameren, steeds en overal weer, in woord en geschrift.

Altijd moet weer hetzelfde worden gezegd en geschreven, weliswaar telkens met andere woorden, doch de inhoud moet steeds op hetzelfde neerkomen. Daar mag niet van worden afgeweken. Alleen dàn heeft men de kans, dat men het langzaam aan in de hoofden der menschen kan hameren en dat op den duur de hoofdzaken in het geheugen van onze volksgenooten blijven hangen. Daarbij moet dan steeds worden herhaald, dat wij **alles** anders en beter zullen doen, zoodat de menschen ook dit, zelfs huns ondanks, op den duur zullen gaan gelooven. Van deze gedragslijn (doorloopende propaganda voor dezelfde onderwerpen) mag niet dan bij uitzondering (b.v. de Ossche kwestie) worden afgeweken, daar anders de menschen onvermijdelijk in de war raken, het te hooi en te gras gepropageerde vergeten en niet weten, wat wij nu eigenlijk willen. Het moet zóó zijn, dat bij de verkiezingen practisch elke Nederlander al lang weet, wat wij willen, dat daarvoor dus eigenlijk geen bijzondere propaganda noodig is. De vaste stelregel moet dus zijn: steeds op dezelfde punten hameren en dat in beknopten en bevattelijken vorm.

Ik maak mezelf natuurlijk niet wijs, dat ik hier iets nieuws verkondig.

Och neen; de groote zaken weten het al lang en handelen naar dezen stelregel. Zie maar naar de reclame: „N. en N. is toch voordeeliger" of „Gas is **niet** duur", enz., slagzinnen, die door hun veelvuldige herhaling gemeengoed van de massa zijn geworden en — hoe vreemd het ook moge lijken — op den duur door die massa worden geloofd. Uitsluitend een gevolg van het steeds maar herhalen.

Men is het in deskundige kringen er thans wel over eens, dat alleen die propaganda vruchtdragend is, die doelbewust wordt gevoerd, die beknopt en duidelijk is, bevattelijk voor iedereen (naïef zeggen de intellectueelen), die steeds hetzelfde

zegt. Beknoptheid is ook al een eisch met het oog op de kosten.

Bovendien hebben wij het voordeel, dat wij waar kunnen zijn. Steeds moet weer nadrukkelijk worden gezegd, dat wij alles beter zullen doen. Dit mag natuurlijk met alle gerustheid worden geschreven, omdat wij daar zeker van zijn.

Degenen, die de vlugschriften samenstellen, moeten de verschillende onderwerpen, eenvoudig en zéér suggestief weten te behandelen. Gezien den aard van ons volk, moeten groote woorden zooveel mogelijk worden vermeden, moet de toon niet te fel zijn en moet alles gemoedelijk betoogend worden gezegd op een manier, die voor den lezer tegenspraak uitsluit. Want evenmin vergeten mag worden, dat ons volk in wezen nuchter is, alle nieuwigheden critisch bekijkt, in het algemeen niet van holle woorden houdt, doch overtuigd wil worden. Hiermede is hetgeen ik in het begin zei van de slechte algemeene ontwikkeling van ons volk geenszins in tegenspraak. Die gebrekkige ontwikkeling maakt het wel noodig de dingen op eenvoudige manier te zeggen, omdat het begrepen moet worden: alleen het begrepene heeft een kans in het geheugen te blijven hangen. Daartegenover bezit het volk als geheel een vrij groote mate van gezond onderscheidingsvermogen, mits men de menschen maar tot denken en vergelijken kan brengen, dus als men hen maar kan bereiken. Hiervoor is een onophoudelijke, stug doorgevoerde propaganda noodig in een vorm en „opmaak", die tot lezen **dwingen.** De samenstellers der vlugschriften moeten dus inderdaad meesters zijn in het uitdrukken van hun gedachten, willen zij den goeden toon kunnen vatten, die doordringt in de ziel van ons volk, die weerklank vindt in hun hart en geest, omdat daar — meest onbegrepen en onuitgesproken — dezelfde gedachten leven, dezelfde gevoelens sluimeren.

De propaganda moet klaar en duidelijk zijn voor onze eenvoudigste volksgenooten en — toch ook boeiend en onderhoudend, zelfs voor de meer ontwikkelden.

In de vlugschriften mag niet worden ingegaan op wat de tegenstanders tegen ons schrijven, omdat de propaganda dan ontaardt in een debat, waardoor de aandacht van de hoofdzaken wordt afgeleid, wat juist meestal de bedoeling van den tegenstander is.

Wel zal het nuttig zijn uit den treure te herhalen, dat op het geschrijf van tegenstanders niet wordt ingegaan, omdat het

allemaal onwaarachtig is en alleen de ondergeschikte punten betreft; dat de partijen de hoofdzaken niet kùnnen bestrijden en daarom in haar angst en vrees de aandacht van haar „kiezers" daarvan trachten af te houden. Ook, dat die partij-heeren er altijd maar op los schrijven, zooals ze van oudsher gewend zijn te doen, dat dit wel heel duidelijk blijkt uit alle schoone plannen en beloften, die zij met de verkiezingen telkens weer laten afdrukken en die zij toch nooit uitvoeren of nakomen.

Tenslotte is het wijzen daarop een niet onbelangrijk punt, omdat hierdoor ook geleidelijk het vertrouwen in de partijen kan worden ondermijnd. Voorwaarde daarvoor is echter, dat ook dit steeds wordt herhaald. Alleen dan bestaat de kans, dat die opvatting langzamerhand bij de groote meerderheid ingang vindt, dat geleidelijk het vertrouwen in de partijleiders geschokt wordt. Bovendien wordt daarmede tevens voldaan aan een andere belangrijke voorwaarde, waaraan de propaganda moet beantwoorden; n.l. deze: men moet zich nooit in de verdediging laten dringen, integendeel, er moet steeds worden aangevallen, altijd weer moet herhaald worden, dat de anderen alles slechter doen dan wij, dat alleen wij in staat zijn betere toestanden voor alles en iedereen in het leven te roepen, dat wij dit rustig en zelfverzekerd kunnen beloven, omdat wij zeker van onze zaak zijn.

Ik zei reeds, dat de propaganda eenvoudig van vorm en inhoud moet zijn, gemakkelijk te begrijpen, niet samengesteld dus, onderhoudend en vlot geschreven, dat dezelfde gedachten en programma-punten uit den treure moeten worden herhaald, in pakkenden, boeienden vorm. Het is toch een illusie te denken, dat men den menschen in betrekkelijk korten tijd ons geheele programma kan bijbrengen en daarnaast nog propaganda en actie kan voeren voor allerlei andere zaken (al zijn die nog zoo actueel).

Men sticht dan alleen maar verwarring, de menschen hebben en krijgen geen duidelijke voorstelling van wat wij willen, terwijl juist bereikt moet worden, dat men een kort en duidelijk begrip krijgt van het voornaamste en het meest tot de volksziel sprekende gedeelte van onze idealen. Men ga maar eens de opvattingen na, die nu nog in de eigen gelederen heerschen, men onderzoeke maar eens, wat de leden weten en begrijpen van ons programma, onze doelstellingen, onze idealen. Men

zal dan ervaren, dat zelfs daaraan nog wel het een en ander ontbreekt.

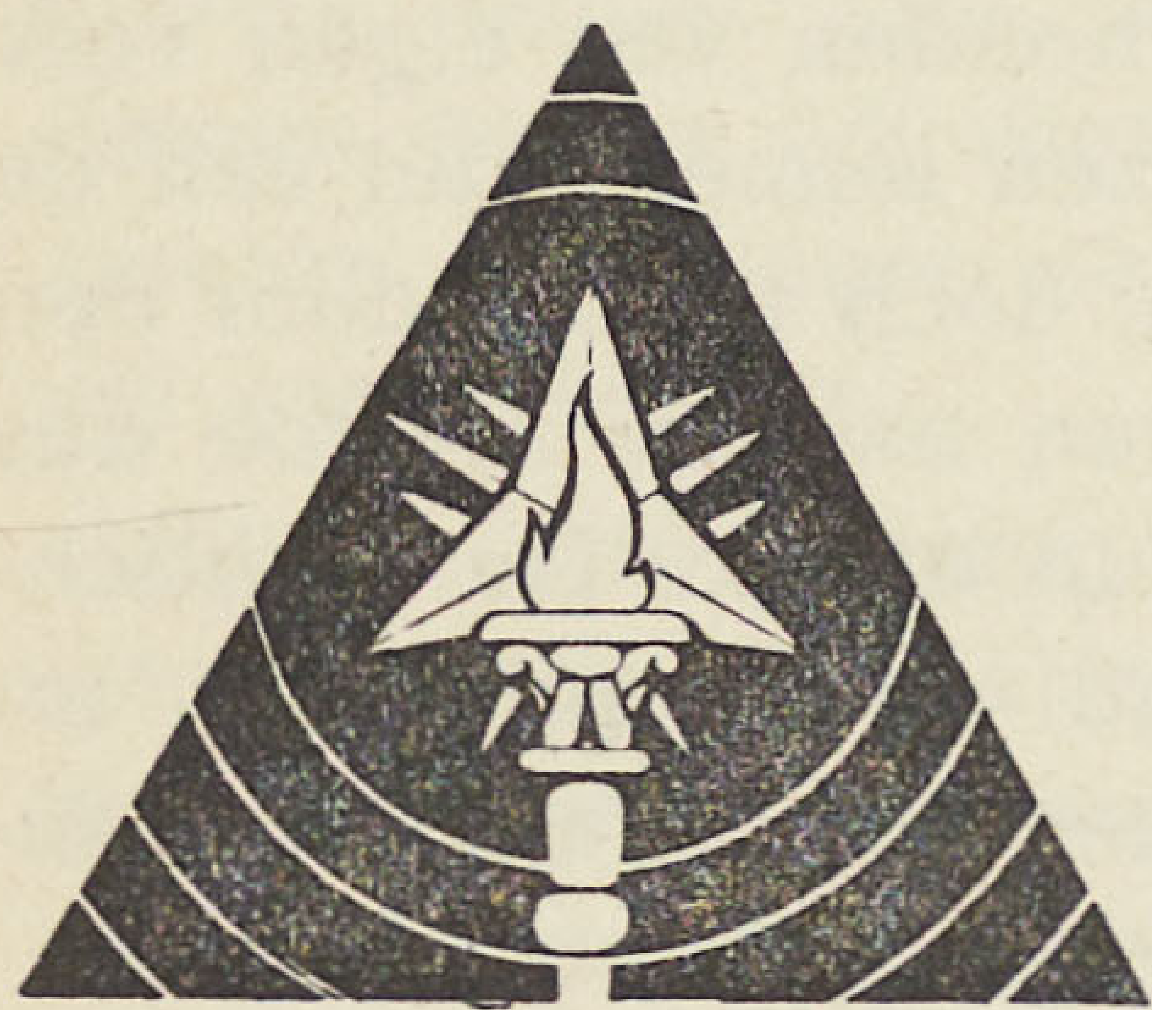
Dit zoo zijnde, kan men van buitenstaanders, die tot nu toe in het algemeen toch minder belangstelling voor ons streven toonden dan de leden, moeilijk meer en beter begrip verwachten. Daarom moet men zich in onzen gejaagden en vluchtigen tijd ook voor de propaganda, beperken tot het allervoornaamste en moet men dat uitdragen in eenvoudigen, gemakkelijk inslaanden vorm. En nooit mag men vergeten, dat herhalen en nog eens herhalen op propagandagebied het begin en het einde van alle wijsheid is.

Het is de moeite waard na te gaan, wat de meester in de politieke propaganda, het tegenwoordige hoofd der Duitsche regeering, hiervan zegt. Daar is veel bij, wat ook ons tot leering kan strekken. Hierover een volgende keer.

KELTO

Vaderlandsliefde

II

Een derde eisch, dien de vaderlandsliefde stelt, is de plicht om zijn volk te helpen en bij te staan. Eigen volk is ons immers het naaste en het is bovendien nog voorwaarde voor hetgeen wij zijn, maar is ook voorwaarde voor ons eigen bestaan.

Geen volk kan daar buiten, want het heeft de hulp en den bijstand van de volkskinderen noodig. En de eerste hulp van een volkskind is natuurlijk een goed leven volgens de deugdzame zeden van eigen volk en zich ver te houden van nationale ondeugden.

Het volkskind staat van nature in dienst van eigen volk. Het heeft zich toe te leggen op het „recht en slecht", op zin voor het echte, het ware, het degelijke en zich af te keeren van het valsche, onechte, vreemde en alle namaak. Het moet zich

hoeden voor gebrek aan eensgezindheid, voor het losraken van de natuurlijke banden, voor alle individualisme, voor gevoelloosheid, egoïsme en koude zelfzucht.

Indien wij een Scheppingsplan erkennen en aanvaarden, dan houdt dit tevens in, dat wij de ons geschonken werkkracht niet mogen gebruiken om storend en tegenwerkend op te treden, maar moeten wij helpen vervolmaken en hoogerop voeren.

Het volksche belang moet dus steeds voorop staan, want een volk moet door het volkskind gediend worden. Het beste deel van zijn leven staat het dan ook in een bijstandsverhouding, het staat van nature in een **gevende** en **dienende** functie, maar begint het leven met te staan in een **ontvangende** functie. Velen eindigen als zoodanig ook hun leven.

Het ligt dus voor de hand, dat de innige banden welke het volkskind van nature aan diens volksgemeenschap binden, even zoovele plichten zijn. De volksgemeenschap met haar eigen geaardheid en eigen beschavingselementen is een goed dat **bemind** en **gediend** moet worden.

De volksverbondenheid en natuurlijke voorwaarde voor ons leven en werken, gaat slechts samen met offervaardigheid, beteekent met en voor mekaar te leven en te strijden, met en voor elkaar te arbeiden, doch beteekent ook desnoods samen te lijden.

Eigen leven onderhouden is niet alleen natuurlijke plicht van elk mensch, maar het leven onderhouden van eigen volk is eveneens plicht. Mensch en volk kozen immers niet zelf de middelen om het leven te onderhouden, doch zij zijn door den Schepper aangewezen. De volkskinderen moeten hiertoe dus medewerken en dit kan slechts door hun arbeid. De verplichting tot het doel legt hun tegelijkertijd de verplichting tot medewerking op. Arbeid heeft hier een noodzakelijkheidskarakter, want arbeid is de eenige weg daartoe.

Dat arbeid een sociaal karakter heeft volgt uit de natuur zelf van den arbeid. Zonder sociale gebondenheid kan immers de menschelijke arbeid geen voldoende resultaat opleveren noch voor het volkskind, noch voor diens groep, want daarvoor is noodig een sociaal organisch lichaam: een arbeidsgemeenschap. Arbeid heeft in de eerste plaats de volksgemeenschap ten doel, maar hij kan ook weer niet buiten de volksgemeenschap, want hij moet verbonden worden met den arbeid van

anderen en levert voor zichzelf weer geen resultaten op als anderen niet helpen.

Van nature is een volksgemeenschap tevens een arbeids- of een werkgemeenschap, waaraan geen volkskind zich mag onttrekken.

De ingeschapen sociale richting van ons volk wijkt echter af van hetgeen er heden is, waaruit volgt de verplichting de juiste orde te helpen herstellen, want het ontrooft het volk en het volkskind het allernoodzakelijkste om te kunnen leven. Alles is echter thans tegen-natuurlijk ingericht, waardoor een ongezond gemeenschapsleven is ontstaan.

Zonder hulp van zijn mede-menschen van gelijke natuur komt de mensch ook **niet tot de overtuiging van wat behoorlijk en niet-behoorlijk, wat goed en slecht is.** Bemiddeling van mede-menschen met gelijke natuur is ook noodig voor de ontplooiing van den aanleg.

De mensch moet dus over het eigenbelang heen kunnen zien en moet offers kunnen brengen aan de volksgemeenschap. Het sociale instinct moet het winnen van het individueel instinct. En door de keus tusschen plicht en lust wordt ook het karakter gevormd; het volkskind moet bereid gevonden worden het betere (meerwaardige) te doen.

Men moet dus eerst wel volkskind willen blijven en niet iets anders willen zijn. Er zijn dus maatschappelijke verhoudingen welke wij dienen te erkennen en te aanvaarden: wij moeten ons voegen naar de noodzakelijke en redelijke eischen der samenleving.

Er zijn dus normen van gedrag, ons door de natuur voorgeschreven en deze zijn niet aan onze vrije willekeur overgeleverd, daar wij anders het leed voor anderen oproepen en het leed van anderen vergrooten.

Verder is het natuureisch, dat de een den ander helpe.

De volksgemeenschap heeft een eigen goed en dit eigen goed is weer voorwaarde voor ons aller bestaan en ons aller welzijn. Het algemeene goed staat dus hooger en is voornamer, omdat het volkskind en zijn groep tekort schiet in het nastreven en behartigen van het algemeene goed der volksgemeenschap, en het gemeenschapsgoed ook nog gericht is op iets hoogers. Zonder twijfel vallen onder het algemeen goed

ook de hoogere beschavingsgoederen en de geestesgoederen, maar als voornaamste het zedelijk goed.

Het gaat dus wel allereerst om de zeden en gewoonten der eigen voorvaderen en te leven volgens eigen natuurlijke levenswet. Deze zeden en gebruiken omvatten aanwijzingen en voorschriften van handelen en zijn dus gedragsregels voor de volkskinderen. Het is de grondwet van hun gedrag, waaruit weer volgt dat het onbehoorlijk is met prijsgeving van eigen redelijke zelfbeheersching zich door zijn hartstochten te laten beheerschen, buitenmate aan een of andere neiging toe te geven ten koste van anderen.

Diep en innig menschelijk is daarom de zedelijkheidsleer, welke den mensch oplegt te beminnen en lief te hebben, wat in zich goed is, en hem daartoe opwekt, aanspoort en prikkelt door de herinnering aan de gelukkige gevolgen. De zedelijke daad hangt samen met dat waarop de natuur is gericht. Doet de mensch dus het goede niet, vervult hij niet zijn zedelijken plicht, dan volgt de natuurlijke sanctie op het verstoren van de zedelijke orde, die dan in onnatuurlijke wanorde overgaat.

Onze voorouders leerden reeds, dat hij die zijn natuur verloochent onmenschelijk handelt.

Het kan niet ontkend worden, dat de meerderheid der volkskinderen zich niet meer bekommert om het sociaal karakter van het maatschappelijk verband en daarom kan er ook geen algemeen welzijn meer bestaan. De natuur van de volksgemeenschap is immers, dat zij is een arbeids- of werkgemeenschap en dat dus de een den ander helpe. Menschelijk-leven is natuurlijkerwijze sociaal leven, het gemeenschapsleven is voor den mensch zijn natuurlijke levens-toestand, want de mensch is van nature gemeenschaps-wezen.

Er mag dan ook niet over het hoofd gezien worden, dat stoffelijke welvaart alleen mogelijk is door den gezamenlijken arbeid der volkskinderen en er dus een geordende samenwerking dient te bestaan. Hun arbeid moet dus in de eerste plaats ten goede komen aan de volksgemeenschap, want het noodzakelijke, het onontbeerlijke, het passende geven hier den doorslag.

Het volksche belang vordert dus een groote arbeidsgemeenschap. En de fouten die hier gemaakt zijn hebben zich bitter gewroken.

Er moet geconstateerd worden, dat het schandelijk en onmenschelijk is de menschen: Gods evenbeelden en onze broeders, uit te buiten, om winst te maken als waren zij zaken en hen niet hooger te schatten dan machines. Maar het is ook schandelijk en onmenschelijk eigen volk de natuurlijke middelen te ontrooven en aan te wenden ten eigen bate of ten bate van eigen groep, want zulks kan slechts gaan ten koste van eigen volk en ten slotte weer ten koste van de volkskinderen. Arbeid kan ook geen koopwaar zijn en er kan geen arbeids-„markt" bestaan, al meent het alles-schadende-eigenbelang van wel.

De goederen binnen de volksgemeenschap, de rijke gaven der natuur, moeten ten nutte van de volksgemeenschap aangewend worden, doch deze goederen zijn bovendien ook nog de volksche middelen. Er kan dus geen absoluut bezits-beheer zijn.

Nemen wij het nog even anders. Een mensch zonder plichtsbesef, solidariteit en verantwoordelijkheidsgevoel is een onzedelijk en niet-volwaardig mensch en is dus geen werkelijk mensch. Eerst als wij in de volksgemeenschap staan, zijn wij mensch en kunnen ook dan eerst zijn wat wij moeten zijn; om volwaardig mensch te kunnen zijn moet men deelnemen aan het algemeen welzijn. De in zichzelf gekeerde menschen van heden zijn dan ook onbruikbaar.

God schiep de volkeren met een eigen geaardheid en dus ook met eigen mogelijkheden. En van een dezer volken zijn wij, volkskinderen, de ledematen. Als vrije menschen zijn wij geroepen Gods medewerkers te zijn in Zijn Scheppingsplan, maar wij kunnen daarvan ook misbruik maken, kunnen het ons geschonken vertrouwen en de ons geschonken werkkracht misbruiken voor een ander doel (ons eigenbelang) en kunnen dus tegenwerkers worden. De mensch kiest dan eigen doel en eigen taak, plukt daarvan de wrange vruchten, doch zal dan ook de rechten en de belangen van anderen schaden.

Wij zijn dus medewerkers aan een plan. En de medewerking aan het plan is in de eerste plaats ten gunste van anderen en in de tweede plaats ten gunste van onszelf, want het gemeenschapsbelang is hier het overwegend groote belang, dat meerderen raakt. En wie hierin nu tekort schiet, doet

anderen en ook zichzelf tekort, waartoe wij weer geen enkel recht bezitten.

De Schepper heeft de menschen met vele banden aan elkaar verbonden, opdat er voortdurend wisselwerking zal zijn tusschen de medewerkers aan Gods plan. Wij hebben derhalve tot plicht mede te werken ten bate van anderen, waarmede wij een natuurlijke eenheid vormen, als het ware een groot gezin uitmaken, en zijn zelfs verantwoordelijk voor die anderen, want te samen vormen wij een organisme.

Zoo is ons volk bijv. als het ware dood gegaan aan overmatige persoonlijke vrijheid, wegens het verscheuren der gemeenschapsbanden, die de natuurlijke voorwaarden van menschelijk leven en werken zijn. Deze individueele vrijheid is vijand van de ware vrijheid.

Daarom wordt wel eens de uitdrukking vernomen: „De drang naar gemeenschap is de dragende kracht naar volksontwaking" en „uit het natuurlijk saamhoorigheidsgevoel en den gemeenschapszin wordt het volkssocialisme geboren".

Wij voelen dus wel, dat de natuurlijke vaderlandsliefde een geweldige rol speelt in het huidige gebeuren voor de volken.

Er is echter ook nog iets anders wat het volkskind aan zijn vaderland zal binden: bloed en bodem. Een volk kan immers niet zonder bodem, want volken hebben grond noodig, waar aan de volkskinderen zich van nature dan ook zullen hechten. Van dien bodem moet het volk leven, en deze kreeg weer zijn uiterlijke gesteldheid door de inwerking van geest en handen zijner bewoners.

Er zit verder ook nog een andere kant aan, waaraan veel te weinig gedacht wordt. Wij kunnen bijv. zeggen, dat het niet in de bedoeling van den Schepper lag, dat Zijn Schepping in den loop der tijden **onveranderd** zou blijven en dus geen grootere **volmaaktheid** zou kunnen bereiken. Dit is immers ook geen eisch voor de gestadige uitbreiding van het volk, daar er anders op een gegeven oogenblik geen levensmogelijkheid meer zou bestaan. Een onveranderlijk voortbestaan kan Hij dus niet gewild hebben, want zulks zou tegen de natuur indruischen. Al het geschapene (ook een volk) is dan ook opgeheven tot een hoogere orde, maar ook het leven en werken van den mensch is op iets hoogers gericht.

De ontwikkeling van het volk, zijn voortbestaan en het algemeen welzijn, ook de volksrijkdom eischen ons aller arbeid op, en dit alles is ook weer voorwaarde voor het eigen bestaan der volkskinderen. De eisch is dus, dat wij gezamenlijk en in verbondenheid arbeiden voor ons volk, zelfs op straf van ondergang. Zonder arbeid is echter ook geen cultuur mogelijk, en een volk zonder cultuurgoederen **bederft.** Arbeid voor de volksgemeenschap is dus hier de vervulling van een plicht, dien de Voorzienigheid den mensch heeft opgelegd tot heil van anderen en tot eigen heil.

Het recht op arbeid is een gevolg van dien opgelegden plicht.

De arbeid van de volkskinderen is het levende-kapitaal voor ons volk. En aan het vaderland moet ieder volkskind geven wat het heeft, zonder voorbehoud, want een volksgemeenschap is **geen willekeurige groepeering van zelfstandige enkelingen,** maar, het worde herhaald, een organisch geheel, waarin de enkeling of een groep eigen belangen ondergeschikt heeft te stellen aan het belang van de geheele volksgemeenschap en deze gemeenschap heeft te **dienen** naar de mate van de verkregen vermogens.

In de huidige staatsleiding spiegelt zich niet langer meer de eigen aard van het volk en realiteit van het volksleven; een aan het volk volkomen vreemde gedachtenwereld wordt als een stolp over het volksleven geplaatst en verstikt het. In de denkbeelden der leidende volksgroep herkent het volk niet langer zijn eigen opvattingen, zijn diepste gevoelens, zijn eigen levenshouding. Deze leiders blijken het natuurpad verlaten te hebben en alles is dan ook vreemd, wat door hen daar bovenaan geschiedt en wat vandaar als bestuur op het volk neerdaalt. Het volk zelf voelt zich dan ook als een **overwonnen volk onder een vreemden heerscher.**

Volksvreemd, dat is inderdaad de geheele gedachtenwereld der democratie, ook voor den Nederlander. De levenshouding van onze volkskinderen wordt verstoord, en zij worden in levensverhoudingen gedwongen, die tegen eigen levensinstinct ingaan. De levensvoorwaarden zijn ernstig verstoord, en de mogelijkheid is ontnomen naar eigen aard te leven. Ons levensinstinct dringt ons tot sociaal leven, tot de harmonische orde in een gemeenschap van volksgenooten, maar men laat ons als eenling staan onbeschermd tegenover den centrali-

seerenden en almachtigen staat. Wij kunnen dus niet meer leven naar de eigen levenswetten.

„De menschheid" zegt den Germaan niets, en de democratie van heden heeft hem geheel van streek gemaakt. Een Germaan is van zijn natuur een door en door sociaal mensch, voor zoover men hem dan niet uit zijn natuurlijke gemeenschap heeft losgemaakt en deze natuurlijke gemeenschap heeft verbrijzeld.

Wij zouden heel veel gevallen kunnen opnoemen waaruit blijkt, dat er wel ernstige ontaarding is, maar dat tegelijkertijd de wezenlijke volksaard toch is blijven bestaan. Niet ons volk is dan ook ontaard, maar de bovenlaag daarvan is ontaard en losgeraakt van het volk. Soms schijnt het zelfs dat ons eigen volk door de huidige democratie veel minder is aangevreten dan men oppervlakkig zou denken. In zijn breeden grondslag leeft het immers nog voort naar den ouden trant. Het zwijgt meestal; de maatstaven waarnaar het leeft moet men niet in zijn woorden, maar in zijn handelingen zoeken.

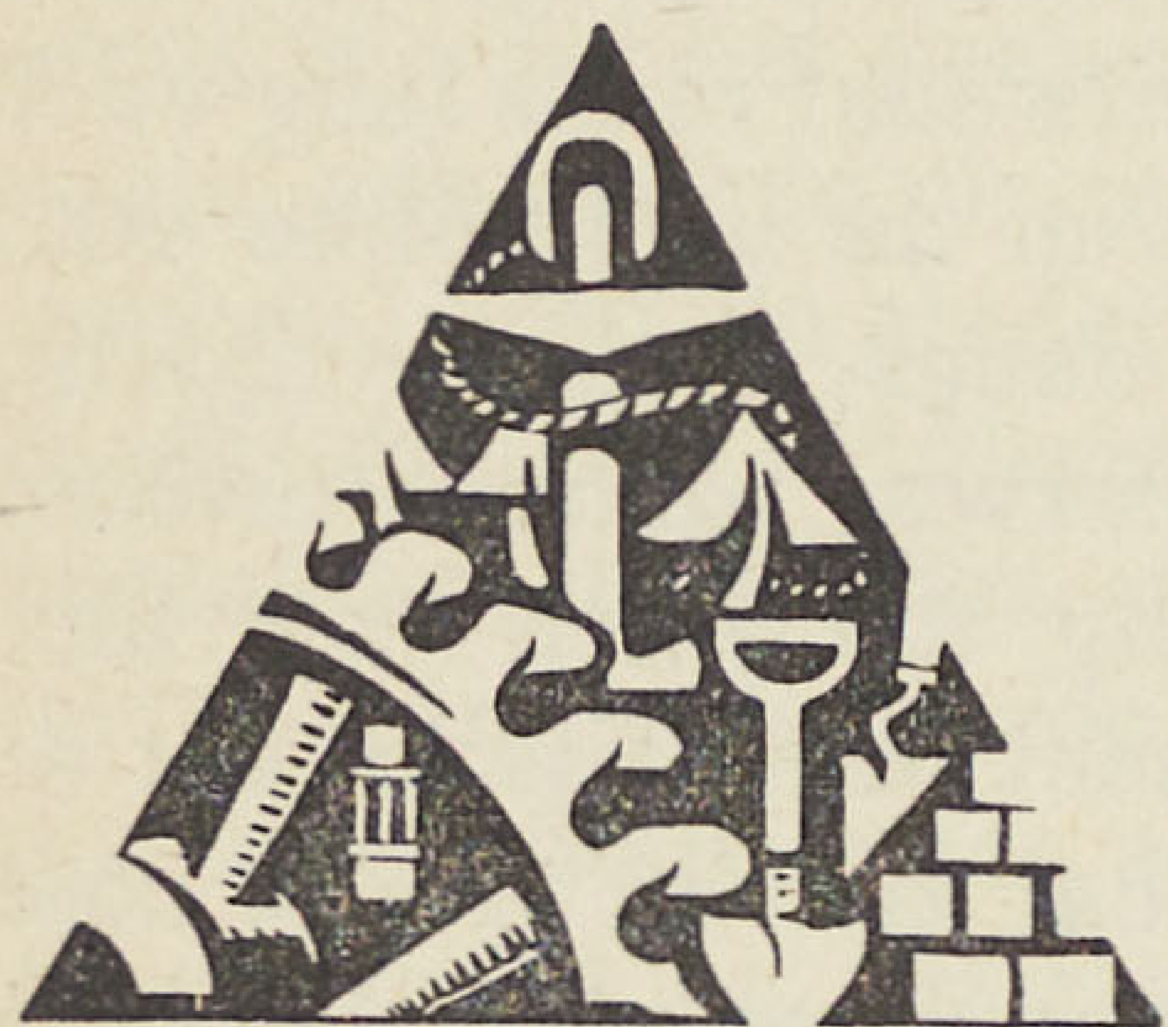
De strijd tusschen het Nationaal-Socialisme en een orde-ontkennende individualistische democratie is in wezen de strijd tusschen het volk en zijn tegenwoordige leidende groep, die van het wezen van eigen volk losgeraakt is. Maar het is ook een strijd van het volk om zijn eigen aard en levenshouding te herwinnen; het is de genezing van een ziek organisme, dat zal blijken nog genoeg wondheeling te bezitten. De weg ter genezing is hiermede tevens aangegeven. Deze kan slechts gaan over afstooting van het verziekte en gelijktijdige versterking van het gezonde leven naar een toestand, waarin de leiding van het volk weer in levende verbinding staat met de volksziel.

Dit beteekent: de vervanging van de tegenwoordige leidende groep door een nieuwe, die waarlijk volksch is; waarin de beste krachten uit de meest gezonde volksgroepen worden bijeengebracht tot een bewind, dat rechtstreeks gericht is op herstel der volkskracht naar eigen volksaard.

Een volk is een organisme en een organisme verschilt met een mechanisme hierin, dat het levend, bezield is. Een volk heeft een ziel en een geweten. En ook wij hebben als volk een ziel, maar die ziel is gewond, vertrapt, beleedigd en ziek. Maar het heeft een herinnering bewaard, en het vraagt zich dan ook af: Wat heb ik verzaakt en verraden?

P. Schr.

De landelijke stad

Wilhelm Kinkelin schrijft over de stadsverduistering een aardig stukje onder bovenstaand opschrift in de „Landpost": Na een werkzamen dag is de avondrust over het dorp gekomen. Nog in den zinkenden nacht worden de laatste werkzaamheden verricht. Het vee wordt verzorgd, een vesperbrood wordt nog gegeten. Een stil avondgebed wordt gehouden Dan klapt de deur toe, de lichten in huizen en stallen in de dorpstraat gaan uit. In zijn donkeren schoot hult de nacht beschuttend het gansche dorp, dat in een gezonde rust nieuwe kracht verzamelt voor het werk van morgen, reeds bij het eerste schemerlicht. In het Westen is de laatste lichtstraal verzonken en in het Oosten rijst een met sterrengeflonker overzaaide nachthemel op. Een plechtige serene rust en stilte ligt nu over dorp en hoeve, over beemd en veld en geheel in den nacht opgegaan en verzonken is het woud. Wat mensch is en menschenwerk op het dorp, dat rust nu, het is stil, bewegingloos. Geen licht, geen schreeuw, geen lawaai. In het dorp en om het dorp is een oer-toestand weergekeerd, zooals hij niet anders was voor eeuwen, voor duizend jaren en in alle aardsche tijden: er heerscht over het geheele land de nacht met duisternis en sterrengeflonker, met rust, uitrusten en kracht verzamelen voor den jongen dag van morgen, dien de nacht zal baren. Alles wat mensch is en menschenwerk, al het getier en alle wezen is geordend en de geweldige macht van den nacht, die in wisselwerking met het licht en den dag de geweldigste getuigen eener goddelijke levensordening voorstelt, die gekenteekend is door haar onveranderlijk rhythme als overgang van spanning tot ontspanning, van stelling en tegenstelling.

Het verloop van den dag en den nacht is de indrukwekkendste verschijning op de wereld en geborgen in dit rhythme,

het levendigst verbonden met deze goddelijke levensordening zien wij hier den landelijken mensch, het tot frissche daad in den schoot van den nacht herboren wordende dorp.

Geheel anders dan de stad. De overgang van dag naar nacht uitgewischt door vroeg ontsloten licht in straten en woningen, in winkels en in zakenpanden. Het verkeer in de groote stad rust eerst zeer laat na middernacht en ontwaakt reeds lang voor het eerste hanengekraai. Het gezoem van de nachtelijke stad vervult de lucht bijna evenzoo als des daags; op ieder tijdstip van den nacht zijn nog menschen onderweg, ononderbroken vlammen de lichten der straatverlichting, die elken vrije blik naar den hemel belemmeren. Of de hemel bedekt is, of dat er sterren flonkeren of de maan schijnt, dat ziet de groote stad niet en men interesseert zich er ook niet meer voor. De stad heeft haar eigen wet, die zich reeds lang vrijgemaakt heeft van het rhythme der natuur.

Maar nu is alles plotseling anders geworden. Opeens heeft de groote stad haar kenteekenende macht in geweld door felle en bonte lichten verloren. Zoo duister als het rustende dorp ligt de groote stad. Over de huizen-zee welft zich weer de fonkelende sterrenhemel. Wat vele steden nooit of toch sedert lang niet meer gezien hebben, den lichtenden hemelkoepel, dat ziet men nu opeens in zijn gansche overweldigende pracht. Naar de sterren gaat hun blik, die het grille stadslicht steeds geweerd heeft. En omdat het kunstmatige licht gedoofd is, komt de rust over de stad. De nacht dempt het lawaai. En wat nooit het geval was: de stad komt vroegtijdig tot rust en daarmede tot een ongestoord en nooit gekend herstel.

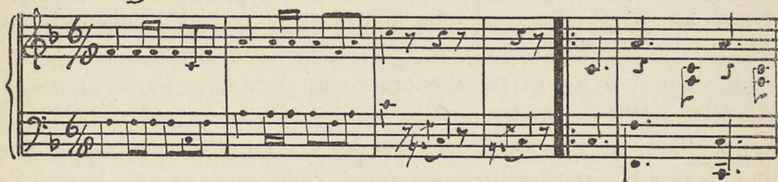
Nu heerscht ook in de stad, in haar huizen en straten de wezenlijke nacht, de lichtarme, de verspreider van rust, van stilte, van herstel en van stillen inkeer. En het zal een zegen zijn voor de stedelingen. Zij komen het land nader. Over dorp en stad heerscht gelijkertijd de nacht. En zoo is, vooral de stad, die zich daartegen met alle middelen verweerde, weer geordend in het geweldig levensrhythme van dag en nacht. De oerelementen van het leven zijn de stad weer nader gekomen. De stedeling begint weer te beseffen de machtige ordening, die zijn voorouders gekend hebben, en die nog den landelijken mensch tot op dezen dag is bij-gebleven.

En nog dit: De oorlog heeft den stedeling weer in den landelijken levenskring opgenomen en hem de voortbrengselen dezer wereld nader gebracht: het brood, het vleesch, meel, eieren, boter, melk, kortom al het voedsel komt van den landman. Opeens weet de stedeling weder, vanwaar zijn voedsel komt. En krijgt daarvoor belangstelling — of het goed of slecht weer is voor het zaaien, voor den oogst, dat begint hem langzaam aan belang in te boezemen. En om over dat al na te denken, heeft de stedeling tijd, als hij 's avonds een wandeling maakt door de lichtlooze straten der stad met daarboven in het heelal den lichtenden sterrenhemel. Zoo gezien is deze verduistering een zegen, zoo gezien heeft ook de oorlogsnood iets goeds, hij helpt mede tot vorming van een verbroedering van elkander tot nu toe tegenovergestelde volksgroepen, dus van een diepere volksgemeenschap.

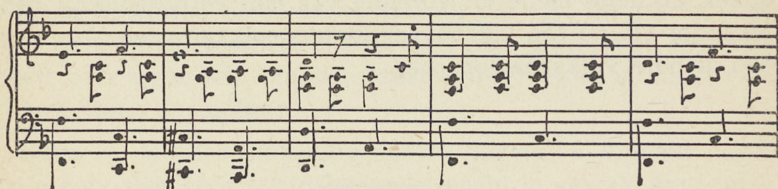
Wij bouwen!

George Kettmann Jr. | *Melchert Schuurman*

Marschmaat. NOG KLINKT IN

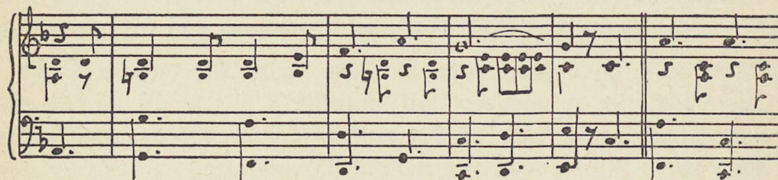
ON_ZE OO______REN HET KLOKGELUI DER HA_GE_

SPRAAK, DAAR WERD VOOR GOED GE_BO____REN

'T GE_LOOF AAN ONZE GROOTE TAAK ONS VOLK TE

LA_TEN HOO_ REN VAN VROEG TOT LAAT 'T IS NOOIT TE

Wij hoorden het verkonden
en dragen 't nù in Dietschland uit,
de klok krijgt duizend monden
van Oost naar West, van Noord tot Zuid:
Wij hebben grònd gevonden,
waar 't oog aan 's hemels poorten stuit:
wij bouwen volksverbonden
het huis dat droom en daad omsluit.

Zoo zal uit Godsvertrouwen,
uit volksbesef en arbeidsdrang
de wil een vesting bouwen,
die Dietschland heugt nog eeuwenlang.
Doe mee, gij mannen, vrouwen,
doe mee — niet enkel met gezang,
wilt off'ren en wilt sjouwen:
de kracht wordt macht door samenhang!

Hardloopen

Het loopen is als lichaamsoefening niet te vervangen. Wij onderscheiden ieder naar de lengte: korte- middel- en lange afstanden. Tot de korte afstanden worden afstanden van 100 tot 400 meter gerekend. Wat den afstand van 400 meter betreft, deze wordt dikwijls beschouwd als te behooren tot den middelafstand, maar aangezien de laatste jaren het record van de 400 meter hardloopen sprongsgewijze verbeterd is, moet deze afstand geheel in den sprint afgelegd worden en wordt deze dan ook tot den korten afstand gerekend.

Tot de middelafstand rekenen wij 800, 1000 en 1500 meter. Boven de 1500 meter rekenen wij de afstanden als behoorend tot den langen afstand. Bij het beoefenen der langere afstanden moeten wij er voor zorgen de inspanning niet te groot te maken.

Wanneer wij bij het loopen steken in de zijde, hoofdpijn, maagpijn of pijn in de hartstreek krijgen, moeten wij direct met loopen ophouden, daar deze symptomen evenzoovele bewijzen zijn, dat de loop voor ons te zwaar is

Met jeugdige, onvolwassen personen, moeten wij dan ook heel voorzichtig oefenen en de snelheid voor langere afstanden niet te groot maken. Beter ware alle afstanden boven 800 meter voor jongens en boven 400 meter voor meisjes achterwege te laten.

Wanneer men een jongen of meisje oordeelkundig oefent in het loopen dan stimuleeren wij den groei en de gezondheid en het krachtig worden der verschillende organen.

Om zoo snel mogelijk te kunnen loopen moeten wij ook zoo snel mogelijk kunnen beginnen. Dit begin heet „de start". Een goede starter d.w.z. een looper die het snelste weg is, heeft den loop al half gewonnen, vooral op den 100 meter-loop. Het is dan ook zaak den start goed te beoefenen.

Een goede starter stelt den linkervoet 1—2 handbreedten van de startlijn op en knielt met het andere been neer. De knie van het rechterbeen bevindt zich ongeveer op de hoogte van den bal van den linkervoet. De handen worden op de startlijn gezet

naast de beide beenen ongeveer op schouderbreedte van elkaar. De duimen zijn naar binnen gespreid en de vingers aaneen. Voor de voeten graven wij nu kleine startkuilen, om hun houvast en afstootmogelijkheid te geven. Deze startkuilen worden zoo gegraven, dat zij de ballen der beide voeten volkomen ondersteunen. De achterkant van de kuil voor het achterste been is steiler afgestoken dan die van de kuil voor het voorste been, die iets vlakker moet zijn, daar anders de voetzool bij het eruitloopen te hard afstoot. Te steil mag de achterwand van den achtersten kuil ook niet zijn daar wij anders de achillespees van het achterste been niet spannen kunnen. Het spannen van deze pees is voor een krachtigen afstoot en het snelle strekken van het been noodzakelijk.

Op het commando „op de plaatsen!", knielen wij als boven aangegeven in de startkuilen, zetten de handen op de startlijn en heffen het hoofd omhoog.

Op het commando „klaar!", heffen wij ons op, zoodat de rug zoowat horizontaal komt te liggen en brengen het lichaamsgewicht over op de nu gestrekte armen en het voorste been. Het lichaamsgewicht moet zóó ver naar voren liggen dat als wij deze houding aangenomen hebben, en een klein zetje zouden krijgen, wij onmiddellijk voorover zouden vallen.

In deze houding wachten wij met de grootst mogelijke opmerkzaamheid op het commando „af!". Direct als dit valt, stooten wij ons met beide beenen krachtig af, het achterste been wordt krachtig gestrekt en wij schieten als het ware als uit een katapult weg. De armen en schouders ondersteunen het strekken van het achterste been dat nu voor het maken van den eersten pas naar voren gebracht wordt. De eerste passen zijn klein, wanneer deze te groot gemaakt worden hebben wij kans te struikelen. Geleidelijk komen wij dan vanuit de gebogen beginhouding naar de goede loophouding.

Wij moeten nu voor beginners op eenige fouten wijzen, welke dikwijls gemaakt worden. Verkeerd is het om op het commando „klaar!" alleen de rug te strekken en niet het lichaamsgewicht naar voren te brengen. Let er vooral op, dat het achterste deel van het lichaam niet te veel en niet te weinig geheven wordt. De achillespees moet door het drukken der voetzolen gespannen zijn. Verkeerd is het ook zich met één been af te zetten, te groote stappen te maken of zich te snel te willen oprichten.

Wij moeten den start, wanneer het weer het toelaat zeer dikwijls beoefenen. Daartoe loopen wij nooit de volle honderd meter op topsnelheid uit, doch afstanden van 20—30 meter, hoogstens 40—50 meter! Zorg er voor den loop niet te ruw af te breken maar geleidelijk uit te loopen. Wanneer wij bij elke startoefening de volle 100 meter zouden loopen, zouden wij van ons lichaam te veel eischen en vooral het hart zou niet tegen zoo'n zwaar karwei bestand zijn.

Als wij bij het eindpunt aangekomen zijn, werpen wij de borst vooruit en loopen met de borst door den band.

Den start en loop zelf beoefenen wij om tot de grootste snelheid te komen. De startoefeningen maken wij langzamerhand grooter en wij zullen bemerken dat wij tot ongeveer 50—60 meter het tempo op topsnelheid kunnen houden. Daarna zakken wij af. Het vergrooten van deze z.g. moeheidsgrens bereiken wij door gestadig oefenen totdat wij de volle honderd meter met topsnelheid kunnen afleggen.

De stijl is voor ieder afzonderlijk verschillend. Onder stijl verstaan wij de bewegingen van armen en beenen en de houding en bewegingen van het lichaam. Deze bewegingen hangen af van de snelheid waarmede men loopt. Van de grootste beteekenis is dat men loopt met soepel on ontspannen spieren. Het verkeerde loopen is schadelijk voor hart en spieren. Een verkeerde manier is de armen en het lichaam krampachtig te houden.

De stijl voor den korten afstandsloop kenmerkt zich door het krachtige afstooten van de ballen der voeten, door het krachtig strekken der beenen, door krachtige medewerking van schouders en armen, een langen pas en het loopen op de ballen van de voeten. Het bovenlichaam is licht voorovergebogen. De armen en schouders **moeten** het werk der beenen ondersteunen, dit doen zij door beurtelings vooruit en achteruit te zwaaien. De armen zijn gebogen in een hoek van 90° en **blijven** gebogen in een hoek van 90° **ook tijdens het loopen.**

Eenige fouten tijdens den korteafstandloop zijn: het bovenlichaam opgerukt houden; het hoofd in den nek of op de borst laten hangen, gestrekte armen, het z.g. klauwen der armen (slaan met de armen) het loopen op de geheele voetzool enz.

Het estafetteloopen.

In vroegere tijden werden meldingen en belangrijke berichten door z.g. estafette boden overgebracht. Dit waren loopers of ruiters die een bepaalden afstand moesten loopen of rijden in het snelste tempo. Op het eind van dien afstand werden zij opgewacht door een anderen looper of ruiter die de boodschap overnam en verder bracht.

Het estafetteloopen raden wij iedereen ten sterkste aan; gemeenschapszin en het verkrijgen van eer voor de heele ploeg kweekt het aan. De bekendste afstanden zijn 4×100 meter, 4×400 meter, 4×1500 meter, de Zweedsche estafette 100×200×300×400 en de Olympische estafette 100×200×400×800 meter. De 4×100 meter estafette is de snelste en neemt daardoor een bijzonder fraaie plaats in, temeer daar er voor deze estafette geweldig moet geoefend worden. Het feilloos overgeven van den stok is hoofdzaak. Deze moet juist op het oogenblik overgegeven worden, wanneer de looper die hem overneemt, zijn grootste snelheid heeft. Het overgeven en overnemen van den stok moet tot in den treure geoefend worden. Om goed op snelheid te komen kunnen de loopers die den stok overnemen 10 meter teruggaan in de baan van den looper die eerst loopt. De looper die den stok moet overgeven heeft 10 meter van de baan van den looper die den stok overneemt. De afstand waarin de looper den stok moet hebben overgenomen bedraagt dus 20 meter. Wanneer de stok niet binnen die 20 meter is overgegeven wordt de ploeg gedisqualificeerd.

De start van den 2en looper begint wanneer de eerste looper tot op ongeveer 6—8 meter is gekomen. De juiste plaats vinden wij pas na langdurige oefening. De 2e, 3e en 4e loopers probeeren na den start zoo spoedig mogelijk hun topsnelheid te bereiken. Daar de eerste looper over een grootere snelheid beschikt loopt hij gewoon door en kan dan den stok zonder snelheidsverlies overgeven. Hiervoor strekt hij zijn linkerarm recht naar voren, de hand houdt den stok bij het achterste eind zóó vast, dat het voorste deel recht naar beneden wijst en in de geopende hand van den 2en looper geschoven kan worden. Deze heeft zijn arm recht naar achteren gestrekt, de handpalmen naar boven en de duim is wijd uitgespreid. Hij neemt den stok over

zonder om te zien en neemt den stok na ontvangst direct in de linkerhand over. Dit verwisselen moet direct gebeuren, daar het anders licht vergeten wordt en onder het loopen de snelheid remt.

Fouten bij het overgeven zijn: de looper die overneemt begint te vroeg, zoodat de ander hem binnen de 20 meter niet kan inhalen, of hij begint te laat, zoodat de eerste looper hem voorbijloopt. Verkeerd is het ook, als de 2e looper naar den eersten looper uitkijkt.

Het verwisselen onder het loopen is tijdens groote wedstrijden niet noodig, omdat daar de estafette op een ronde baan geloopen wordt. De eerste looper houdt den stok in de **rechterhand.** De 2e looper staat bij het uitkomen uit de bocht aan den **buitenkant** van zijn 1.20 meter breede baan. Daardoor kan hij den stok direct in de **linkerhand** overnemen, doordat de eerste looper uit de bocht komend hem links achterop komt. De 3e looper staat aan den **binnenkant** van zijn baan en de 2e looper geeft dus nu den stok in de **rechterhand** van den 3en looper. De 4e looper staat weer aan den buitenkant van zijn baan, dus die ontvangt den stok weer in zijn **linkerhand.** Het overgeven moet terdege beoefend worden en het is aan te bevelen steeds dezelfde 4 loopers te laten oefenen.

Als laatsten loop bespreken wij nu **den langen afstandsloop.**

De stijl van de midden- en lange afstandsloopers verschilt van die van de korte afstandsloopers; door een minder snellen doch langeren pas, door het bovenlichaam rechtop te houden en door een rustiger bewegen van de armen. Wij loopen nu op de geheele voetzool. Bij het loopen op de geheele voeetzool rust de voet tijdens het loopen een moment op de geheele voetzool en wordt dan over den bal afgerold. Wij loopen glijdend doch snel over den grond. Heupen en schouders draaien tegelijkertijd met den pas mede.

De stijl van de Finnen, beroemde afstandloopers, is geheel apart. Deze houden het bovenlichaam kaarsrecht, de schouders zijn iets achteruit gebracht, de ellebogen worden naar buiten omhoog gebracht, zoodat de armen bijna rechthoekig gehouden worden. Deze houding van de armen verruimt de borst en vergemakkelijkt het ademhalen.

Deze maand nemen wij de oefeningen van de vorige maand nog eens door, de volgende maand komt een serie oefeningen waar men de handen aan vol zal hebben!